

N á v r h

ZÁKON

ze dne ... 2018,

kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Změna zákona o daních z příjmů

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona č. 35/1993 Sb., zákona č. 96/1993 Sb., zákona č. 157/1993 Sb., zákona č. 196/1993 Sb., zákona č. 323/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 85/1994 Sb., zákona č. 114/1994 Sb., zákona č. 259/1994 Sb., zákona č. 32/1995 Sb., zákona č. 87/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 149/1995 Sb., zákona č. 248/1995 Sb., zákona č. 316/1996 Sb., zákona č. 18/1997 Sb., zákona č. 151/1997 Sb., zákona č. 209/1997 Sb., zákona č. 210/1997 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 111/1998 Sb., zákona č. 149/1998 Sb., zákona č. 168/1998 Sb., zákona č. 333/1998 Sb., zákona č. 63/1999 Sb., zákona č. 129/1999 Sb., zákona č. 144/1999 Sb., zákona č. 170/1999 Sb., zákona č. 225/1999 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 3/2000 Sb., zákona č. 17/2000 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 72/2000 Sb., zákona č. 100/2000 Sb., zákona č. 103/2000 Sb., zákona č. 121/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 241/2000 Sb., zákona č. 340/2000 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 117/2001 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 239/2001 Sb., zákona č. 453/2001 Sb., zákona č. 483/2001 Sb., zákona č. 50/2002 Sb., zákona č. 128/2002 Sb., zákona č. 198/2002 Sb., zákona č. 210/2002 Sb., zákona č. 260/2002 Sb., zákona č. 308/2002 Sb., zákona č. 575/2002 Sb., zákona č. 162/2003 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 438/2003 Sb., zákona č. 19/2004 Sb., zákona č. 47/2004 Sb., zákona č. 49/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 280/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 360/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 628/2004 Sb., zákona č. 669/2004 Sb., zákona č. 676/2004 Sb., zákona č. 179/2005 Sb., zákona č. 217/2005 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 357/2005 Sb., zákona č. 441/2005 Sb., zákona č. 530/2005 Sb., zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 552/2005 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 203/2006 Sb., zákona č. 223/2006 Sb., zákona č. 245/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 29/2007 Sb., zákona č. 67/2007 Sb., zákona č. 159/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 362/2007 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 482/2008 Sb., zákona č. 2/2009 Sb., zákona č. 87/2009 Sb., zákona č. 216/2009 Sb., zákona č. 221/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 289/2009 Sb., zákona č. 303/2009 Sb., zákona č. 304/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 199/2010 Sb., zákona č. 346/2010 Sb., zákona č. 348/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 119/2011 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., zákona č. 329/2011 Sb., zákona č. 353/2011 Sb., zákona č. 355/2011 Sb., zákona č. 370/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 466/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., zákona č. 192/2012 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 403/2012 Sb., zákona

č. 428/2012 Sb., zákona č. 500/2012 Sb., zákona č. 503/2012 Sb., zákona č. 44/2013 Sb., zákona č. 80/2013 Sb., zákona č. 105/2013 Sb., zákona č. 160/2013 Sb., zákona č. 215/2013 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 162/2014 Sb., zákona č. 247/2014 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., zákona č. 332/2014 Sb., zákona č. 84/2015 Sb., zákona č. 127/2015 Sb., zákona č. 221/2015 Sb., zákona č. 375/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 47/2016 Sb., zákona č. 105/2016 Sb., zákona č. 113/2016 Sb., zákona č. 125/2016 Sb., zákona č. 148/2016 Sb., zákona č. 188/2016 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 271/2016 Sb., zákona č. 321/2016 Sb., zákona č. 454/2016 Sb., zákona č. 170/2017 Sb., zákona č. 200/2017 Sb., zákona č. 225/2017 Sb., zákona č. 246/2017 Sb., zákona č. 254/2017 Sb., zákona č. 293/2017 Sb., a zákona č. 92/2018 Sb. se mění takto:

1. V § 6 odstavec 4 se slova „po zvýšení podle odstavce 12“ zrušují.

V § 6 odstavec 12 zní:

„(12) Základem daně (dílčím základem daně) je příjem ze závislé činnosti.“.

Poznámka pod čarou č. 21 se zrušuje.

V § 6 odstavec 13 se slova „zvýšený o povinné pojistné podle odstavce 12 a“ a slova „, zvýšený o povinné pojistné podle odstavce 12“ zrušují.

V § 6 se odstavce 14 a 15 zrušují.

Dosavadní odstavec 16 se označuje jako odstavec 14.

2. § 16a se včetně nadpisu zrušuje.

V § 38g se odstavec 4 zrušuje.

Dosavadní odstavce 5 a 6 se označují jako odstavce 4 a 5.

§ 38ha se včetně nadpisu zrušuje.

Čl. II

Přechodná ustanovení

Pro daňové povinnosti u daně z příjmů za zdaňovací období započatá přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i pro práva a povinnosti s nimi související, se použije zákon č. 586/1992 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

Čl. III

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti prvního ledna následujícího roku po vydání ve sbírce zákonů.

Důvodová zpráva

Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu, hlavní principy navrhované právní úpravy a nezbytnost navrhované právní úpravy

Návrh zákona má za cíl zrušit institut tzv. superhrubé mzdy a nahradit jej jednoduchým systémem jedné sazby daně z příjmu z hrubé mzdy ve výši 15 %. V důsledku bude znamenat růst čistých mezd všech zaměstnanců o cca 7 % a zjednodušení a zpřehlednění daňového systému v oblasti daně z příjmů.

Zaměstnanec s hrubou mzdou 30 000 Kč zaplatí po přijetí zákona na dani z příjmů měsíčně o 1 530 Kč méně oproti současnému stavu¹, což ročně představuje 18 360 Kč.

Totožný návrh lišící se pouze výší daňové sazby obsahoval vládní návrh zákona, kterým se mění některé zákony v oblasti daní (aktuální sněmovní tisk č. 206) ve verzi, která byla zaslána do mezirezortního připomínkového řízení dne 2. 2. 2018 (č.j. OVA 350/18). Tato část novely však byla během připomínkového řízení z vládního návrhu zákona odstraněna, ačkoli programové prohlášení vlády obsahuje závazek „Zrušíme superhrubou mzdu u daně z příjmů fyzických osob“. ² Totožný závazek obsahovalo také programové prohlášení první vlády Andreje Babiše „Zrušíme „superhrubou mzdu u daně z příjmů fyzických osob“³. Vláda Bohuslava Sobotky, jejíž členy byly také Hnutí ANO a ČSSD, měla v koaliční smlouvě, která byla přílohou programového prohlášení vlády, uveden cíl „Koalice zruší koncept superhrubé mzdy a solidární přírážky“.⁴

Uvedené závazky opakovaně artikulované členy stávající vlády nebyly ani za 5 let splněny.

Koncept superhrubé mzdy byl zaveden s cílem zvýšit informovanost zaměstnanců o celkových nákladech zaměstnavatele spojených s vyplácením mezd. Tento cíl byl naplněn, je možné se vrátit k jednoduššímu konceptu zdanění hrubé mzdy.

Vládní důvodová zpráva ke zrušení superhrubé mzdy uváděla následující zdůvodnění, s nimž se předkladatele ztotožňují:

S účinností od zdaňovacího období 2008 se na základě novely zákona o daních z příjmů zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o stabilizaci veřejných rozpočtů“), uplatňuje jednotná sazba daně z příjmů fyzických osob, a to 15% jak pro tzv. obecný základ daně, tak i v případě základu daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně. Úpravu na tuto jednotnou sazbu doprovázely i další změny jako změna základu daně ze závislé činnosti (základ ve výši tzv. superhrubé mzdy) a u podnikajících poplatníků daně z příjmů fyzických osob zavedení daňové neuznatelnosti povinně hrazeného pojistného na sociální zabezpečení a na zdravotní pojištění. Dílčím základem u příjmů ze závislé činnosti jsou tak příjmy ze závislé činnosti zvýšené o částku odpovídající pojistnému na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistnému na všeobecné zdravotní pojištění, které je z těchto příjmů povinen platit podle jiných právních předpisů zaměstnavatel sám za své zaměstnance. O toto tzv. povinné pojistné zaměstnavatele se zvyšují i příjmy ze závislé činnosti, které se zahrnují do základu daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně, nebo z kterých se platí záloha podle § 38h zákona o daních z příjmů. U poplatníka s příjmy ze samostatné činnosti jsou vyloučeny z daňových výdajů výdaje na povinné pojistné (sociální a zdravotní).

¹ příklad nebere v úvahu daňové slevy mimo slevy na poplatníka

² <https://www.cssd.cz/data/files/2018-cerven-programove-prohlaseni-vlady-cerven-2018.pdf>

³ https://www.vlada.cz/cz/jednani-vlady/programove-prohlaseni-vlady-162319/#Finance_a_hospodareni_statu

⁴ https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/dulezite-dokumenty/koalici_smlouva.pdf

...

Proto bylo s účinností od zdaňovacího období 2013 (původně pouze do roku 2015) zákonem č. 500/2012 Sb., o změně daňových, pojistných a dalších zákonů v souvislosti se snižováním schodků veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, zavedeno v § 16a zákona o daních z příjmů solidární zvýšení daně z příjmů fyzických osob ve výši 7 % z nadlimitního příjmu. Daň se zvyšuje, pokud v příslušném zdaňovacím období součet příjmů zahrnovaných do dílčího základu daně ze závislé činnosti - tj. příjem hrubý, nikoli „superhrubá mzda“ – a dílčího základu daně ze samostatné činnosti přesáhne v tomto zdaňovacím období 48násobek průměrné mzdy. Obdobně se u poplatníka, který má příjmy ze závislé činnosti nad stropy sociálního pojištění, uplatňuje solidární zvýšení daně u zálohy ve výši 7 % z nadlimitního příjmu podle § 38ha zákona o daních z příjmů.

...

V zákoně o daních z příjmů se navrhuje zrušit koncept tzv. superhrubé mzdy a stanovit, že základem daně z příjmů ze závislé činnosti bude hrubá mzda, tj. zdanitelné příjmy ze závislé činnosti. Dále se navrhuje zrušit tzv. solidární zvýšení daně a solidární zvýšení daně u zálohy.

...

Požadavek na zrušení tzv. superhrubé mzdy (tj. navýšení hrubé mzdy o pojistné na sociální zabezpečení a pojistné na veřejné zdravotní pojištění placené plátcem daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti) a solidárního zvýšení daně vyplývá z Programového prohlášení vlády. Koncept tzv. superhrubé mzdy značně komplikuje způsob stanovení základu daně u poplatníků s příjmy ze závislé činnosti a je označován za diskriminační, protože daňové zatížení těchto poplatníků je vyšší než zatížení ostatních poplatníků. Z hlediska komparace s daňovými systémy ostatních států Evropské unie i mimo ni se jedná o nestandardní postup pro stanovení základu daně, neboť existují značné rozdíly mezi tuzemským pojistným na sociální zabezpečení a pojistným na veřejné zdravotní pojištění a zahraničními zákonnými pojistnými systémy (např. z hlediska povinností zúčastněných subjektů, v sazbách, v pojistných výjimkách, ve způsobu stanovení maximálního vyměřovacího základu). Stejně nevhodné a nestandardní je i solidární zvýšení daně.

2. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky a s mezinárodními smlouvami podle čl. 10 Ústavy České republiky

Návrh je v souladu s ústavním pořádkem ČR i mezinárodními smlouvami.

3. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, na rozpočty krajů a obcí

V důsledku zrušení institutu superhrubé mzdy a zavedení jednotné 15% daně z hrubé mzdy se očekává snížení příjmů veřejných rozpočtů o cca 35 mld Kč ročně po zohlednění dodatečných příjmů.

Celkový pokles výběru daně z příjmů se očekává ve výši 55 mld Kč (z toho 37 mld Kč snížení příjmů státního rozpočtu; 13,5 mld Kč snížení příjmů obcí a 4,5 mld snížení příjmů krajů). Pokles příjmů bude částečně kompenzován zvýšeným výběrem DPH, spotřebních daní a částečně i daně z příjmů ve výši 20 mld Kč.

Zvláštní část

K článku I

K bodu 1

Základ daně z příjmů v podobě tzv. superhrubé mzdy byl s účinností od 1. ledna 2008 do zákona o daních z příjmů zaveden zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Na základě této novely je v současné době do uvedeného dílčího základu daně z příjmů zahrnována vedle samotných příjmů ze závislé činnosti též částka, která odpovídá pojistnému na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistnému na veřejné zdravotní pojištění, které je povinen z příjmů ze závislé činnosti odvádět zaměstnavatel (ve smyslu § 6 odst. 2 zákona o daních z příjmů).

Navrhuje se koncept tzv. superhrubé mzdy zrušit. Na základě navrhované změny právní úpravy budou dílčí základ daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti tvořit pouze příjmy ze závislé činnosti, které se již nebudou zvyšovat o výše uvedené pojistné, které je povinen odvádět zaměstnavatel. Dílčí základ daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti tak bude hrubá mzda, přesněji řečeno zdanitelný příjem ze závislé činnosti (který je předmětem daně z příjmů a není od této daně osvobozený).

K bodu 2

Ruší se solidární zvýšení daně při překročení výše 48 násobku průměrné mzdy.

K článku II

Stanovení přechodných opatření upravující zdanění před nabytím účinnosti zákona.

K článku III

Stanovení účinnosti k prvnímu lednu následující roku po vydání ve sbírce zákonů, tedy počátkem zdaňovacího období.

V Praze dne: 6. srpna 2018

Předkladatelé:

Ing. Zbyněk Stanjura v.r.
Prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., LL.M. v.r.
Mgr. Jana Černochová v.r.
Ing. Veronika Vrecionová v.r.
Ing. Vojtěch Munzar v.r.
Mgr. Karel Krejza v.r.
Ing. Jan Bauer v.r.
Mgr. Martin Kupka v.r.
Mgr. Ivan Adamec v.r.
Ing. Petr Beitl v.r.
Zuzana Majerová Zahradníková v.r.
Mgr. Václav Klaus v.r.
Jaroslav Martinů v.r.
Mgr. Martin Baxa v.r.
PhDr. Pavel Žáček, Ph.D v.r.
RNDr. Jan Zahradník
Marek Benda v.r.

MUDr. Jiří Ventruba, CSc.v.r.
Ing. Stanislav Blaha v.r.
Miroslava Němcová v.r.